

ACTA GENERALIS VIII. SYNODI.

dem ordinem & naturam ad filium habere, qualem filius ad patrem habere credit. Quibus verbis probasse putatis sanctum spiritum dignitate quoque tertium esse. Nos autem, praestantissimi. P. profitemur sanctum spiritum in trinitate tertium esse, ut seruator noster baptisma tradens pronuntiavit, dignitate vero tertium esse nequaquam asserimus, de vobis mirum in modum admirantes, quod a sanctis doctoribus ne scriptum quidem fuerit, id ut datum ac a nobis concessum sumitis, quemadmodum alias fecistis sepeissime. Nam huic orationi spiritus a patre & filio, a qua quidem verbum, est, abest, ipsum apponitur, huic vero spiritus a filio accipit, accipere esse, additis, ita ut quae adhuc vocantur in dubium, & sub iudicio sunt, ea pro claris atque probatis, sumatis, quod quidem demonstrandi genus deterrimum & inutilissimum esse constat, quodque principii petitorio a dialecticis nuncupatur. Nunc verum ad alteram Athanasii auctoritatem, in qua nobis accurate considerandum est, cur & ad quos homines sermonem ipsum Athanasius magnus habuerit. Eum enim oportet, ut Cyrillus in tertia synodo protulit, qui sermonibus in diuinis versat, personarum & temporum ac omnium causarum rationem habere, & cur quaeque verba prolata fuerint, quo quidem pacto quisque cuiusque verbi, sancti spiritus bonitate, rationem congruam facile reddere poterit. Nam gloriosissimus Athanasius in acerrimos sancti spiritus inimicos, qui filium eiusdem dignitatis, atque substantiae cum patre profiterentur, sanctum spiritum mihi noxam esse, ac post ipsos dicerent, quod ipsum inter creaturas connumerarent ad ostendendum ipsum quoque consubstantialiorem, eiusdemque dignitatis cum patre ac filio esse, eo quoque ceteri doctores argumento fortissimo fuit usus, sanctum videlicet spiritum eiusdem ordinis, & voluntatis, ac operationis cum patre & filio esse, quemadmodum ad Serapionem episcopum scribens. Filius quidem (inquit) a patre mittitur, sic enim deus dilexit mundum, ut filium suum vnigenitum daret. Filius autem mittit spiritum, si enim inquit ego abiero, mittam ad vos, Et filius quidem patrem clarificat, ego (inquit) te clarificauit. Spiritus autem clarificat filium, ille enim (inquit) me clarificabit. Amplius filius quidem dicit, quae audiuit a patre, haec loquor in mundo, Spiritus vero ex filio accipit, de meo (inquit) accipiet, & annuntiabit vobis. Et filius in patris nomine venit. De spiritu autem dicit, quem mittet pater in nomine meo. Si quidem igitur talem ordinem & naturam spiritus habet ad filium, qualem filius ad patrem, quoniam pacto is, qui spiritum dicit creaturam esse, idem quoque de filio non necessario credet. Quibus verbis. P. amplius doctor ipse non personarum distinctionem, neque vnde existendi causam haberet, sed earundem potius vnitatem & coniunctionem ac consubstantialitatem probasse videtur, ex eo quod analogia proportionemque quadam eiusdem sunt voluntatis, ac operationis. Non enim (inquit) filium a patre habere esse, spiritum autem a filio, neque patrem generare filium, spiritum vero a filio mitti. Namque si sic Athanasius protulisset, talis perfectio sermo ad vram sententiam faceret. Verum bonitatem patris ex operibus filii, & bonitatem eius ex operibus sancti spiritus, proportione quadam (ut supra dictum est) demonstrauit. Ex eo enim, quod filius a patre, & spiritus a filio mittitur, patris bonitas (ut inquit Gregorius) comprehenditur, ita ut ipsa missio sit bonitas patris, & sancti spiritus missio, bonitas filii sit putanda. Illud autem, filius quidem patrem, filium vero spiritus glorificat, operationum proportionem, & voluntatis eorum identitatem significat. Item quoniam filius iamdiu cognito patre, mundo apparuit, deinde vero sanctus spiritus palam se fecit, idcirco ne ~~et~~ hoc est, aduersus deum esse viderent, filius qui dem patrem, spiritus autem filium clarificare dicit, & quae tacuerat, filius discipulis reuelauit. Quae audiuit a patre, haec (inquit) loquor in mundo. Spiritus vero a filio accipit, quem admodum scripturae relictum est, de meo accipiet, & annuntiabit vobis. Ex quibus quidem verbis credere debemus, sanctum spiritum a filio sermonem accipere, ac ipsum discipulis nuntiare. Spiritus ergo non accipit esse a filio, ut tu, P. reuer. sentire videris. Deinde filius de se loquens inquit: In patris nomine veni. De spiritu vero dicit, quem mittet pater in meo nomine, ut voluntatis identitatem, & operationum suarum analogiam (ut saepe sepeius dictum est) declararet. Proptereaque magnus Athanasius illud protulit, talem ordinem & naturam spiritum ad filium habere, qualem filius ad patrem, hoc est, ita spiritus cum filio distinctus, & ei consubstantialis existit, quemadmodum filius patri. Quoniam igitur (inquit) pacto is, qui spiritum creaturam dicit, idem quoque de filio non necessario credet, stante videlicet, ipsorum voluntatis, substantiaeque vnitatem, necnon eorundem operationum analogiam. Sic magnus Athanasius. P. amplius debet exponi, quippe quod non personarum distinctionem, verum ipsarum coniunctionem ac earundem substantiae vnitatem (ut supra diximus) ostendere voluit.

Haec igitur

Iohan. 1. b.
Iohan. 16. a.
Iohan. 17. a
Iohan. 16. b
Ioh. 8. c
Iohan. 16. b
Iohan. 5. g.
Iohan. 14. d

Ioh. 8. c
Iohan. 16. b

Iohan. 5. g
Iohan. 14. d